

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen asiantuntijalausunto eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle (HE 27/2026 vp) koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi hyvinvointialueesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 189/2025 vp) täydentämisestä

7.4.2026

Yleistä asiantuntijalausunnosta

- Varsinais-Suomen hyvinvointialue kiittää mahdollisuudesta lausua sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan asiantuntijapyyntöön koskien (HE 27/2026 vp) hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi hyvinvointialueesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 189/2025 vp) täydentämisestä.
- Hyvinvointialueen lausuntoon sisältyvät huomiot on esitetty seuraavilla sivuilla

Lisätietoja asiantuntijalausunnosta:

Ville Rajahalme
Talousjohtaja
ville.rajahalme@varha.fi

Minna Näsman
Rahoituspäällikkö
minna.nasman@varha.fi

Yleistä

- Varsinais-Suomen hyvinvointialue on antanut aiemmin lausuntonsa hallituksen esityksestä HE 189/2025 vp. Täydentävässä esityksessä (HE 27/2026 vp) esitetään alijäämien kattamiselle myönnettävän lisäajan enimmäiskeston pidentämistä vuoden 2029 loppuun saakka alkuperäisessä esityksessä esitetyn vuoden 2028 sijaan. Muutoin esitys vastaa sisällöllisesti aiempaa hallituksen esitystä.
- Varsinais-Suomen hyvinvointialue kannattaa esitettyä muutosta ja pitää lisäajan pidentämistä välttämättömänä palvelujen turvaamisen ja realistisen taloudenpidon näkökulmasta.

Alijäämien kattamisajan pidentäminen mahdollistaa palvelujen turvaamisen samanaikaisesti talouden sopeuttamisen kanssa

- Hyvinvointialueiden ensimmäisten toimintavuosien alijäämät ovat johtuneet pääosin hyvinvointialueista riippumattomista tekijöistä, kuten rahoitusmallin alkuvaiheen puutteista ja siirtymävaiheen erityiskustannuksista.
- Varsinais-Suomen hyvinvointialueella on toteutettu laajoja talouden sopeutustoimia, ja alijäämien kattaminen on vuoden 2025 positiivisen tuloksen myötä käynnistynyt. Tästä huolimatta kertyneiden alijäämien kattamista nykyisessä määräajassa ei voida pitää realistisena ilman, että perustuslain mukaisten sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen palvelujen saatavuus vaarantuisi.
- Täydentävässä esityksessä esitetty lisäämisaika vuoden 2029 loppuun saakka on perusteltu erityisesti ottaen huomioon tämänhetkinen tieto valtion rahoituksen heikentymisestä vuosina 2027-2029. Lisäksi rahoitusmallin toiminnassa on edelleen puutteita, minkä vuoksi näkyvyys tulevien vuosien rahoituksen tasoon on heikko. Tämä lisää epävarmuutta talouden suunnittelussa ja korostaa tarvetta riittävän pitkälle ja realistiselle sopeutusajalle.

Alijäämien kattamisajan pidentämisen hakemisen määräaika

- Lisääajan hakemista koskevaa määräaikaa **tulisi siirtää elokuun lopusta syyskuun loppuun**, jotta hakemusten valmistelu ja aluevaltuustojen käsittely voidaan toteuttaa hallitusti. Hyvinvointialueiden aluevaltuustot eivät lähtökohtaisesti kokousta elokuussa, jolloin käsittely tulisi olla kesäkuussa, joka edelleen edellyttää, että tasapainottamisen suunnitelmat usealle vuodelle valmistuvat toukokuun alussa. Alijäämien kattamisen suunnitelman valmistelulle tulisi kuitenkin varata tarkoituksenmukainen valmisteluaika huomioiden tarvittava poliittinen käsittely. Ylimääräisten kokousten järjestäminen elokuulle synnyttäisi kansallisesti ylimääräisiä tarpeettomia kustannuksia.

Kiitos, tack